

Реферат на тему: "Прапороносці Олеся Гончара"

Олесь Гончар

"Прапороносці" Олеся Гончара

Прапороносці – роман-реквієм, це – гімн на честь полеглих.

Основна проблема роману: людина на війні. У творі змальовано біль утрат. Майже кожна сім'я утратила на фронті батька чи сина, дочку чи матір, а багато з них шкандибали на милицях. Автор писав, що він хотів поєднати високий дух романтики з "проривом" до правди, до зображення війни справжньої, реальної, з її стражданнями, кров'ю, з її тяжкою солдатською героїкою".

Олесеви Гончару долею судилося бачити одну із найжорстокіших воєн в історії людства на власні очі, пережити війну вразливою душею і чутливим серцем, перенести війну на своїх плечах. Доля поклала на його юнацькі плечі важкі мінометні плити, і здається, що ці плити лягли назавжди, на все життя. Відразу ж по війні Олесь Гончар у романі "Прапороносці" силою художньої уяви "покладе" на плечі солдата-українця Хоми Хаєцького всю землю. У трагічні хвилини оборони дамби запитає комісар Воронцов у насупленого старшини: "Важко, товаришу Хаєцький?" – "Ой, товаришу замполіт... Так важко, гейби всю землю на плечах тримаєш..." – відповість життєрадісний подоляк, вивершуючи титанічний шлях "зрощення" своєї особи та історії.

Історія стала його. Хоми Хаєцького, долею. Долею звичайного рядового солдата незвичайної війни. Як і долею мільйонів тих творців перемоги над фашизмом, які вернулися покаліченими фізично й морально з фронтів і які зазнали по війні принизливого колгоспного закріпачення, гіркоти державної байдужості до їхньої героїчної звитяги, а то й нових сталінських репресій. А вірилося, що буде інакше життя по війні. "Після цієї війни люди повинні стати нарешті... людьми", — переконаний лейтенант Черниш. Бо була ця війна страшною, жорстокою, водила дантовими колами пекла ХХ століття чистих і грішних, "обіцяла" для людства моральне прозріння, а то й трагічне очищення від вселенських гріхів.

Не судилося.

Олесь Гончар повернувся з війни із почуттям свята і надії. Був переконаний, що цей трагічний катарсис, який пережило людство, гуманізує світ. Повернувся радісний і щасливий. Адже він залишився серед живих! Бачить знову голубе небо над рідною Україною, дивується сонцю і не може повірити: невже нема більше грому артилерійських канонад, шиплячого свиту мін, нема холоду мерзлої землі від свіжовиритої могли для друга, з яким ще вчора мріяли про хліб, про дім, про любов!

Важко уявити внутрішній стан людини, юнака-студента, якому щодня доводилося ступати на вогняне поле смерті з надією на життя і з вірою в життя, в торжество миру?

Олесь Гончар рано усвідомив складну діалектику життя і смерті й на власному гіркому досвіді фашистської окупації і війни переконався, що майбутнє мирне життя немислиме без гірких втрат і глибоких страждань. Тому його художня концепція людини й світу формували і можливості, в добро й справедливість.

Цей роман-поета "оживав" в уяві мінометника Олесь Гончара не раз, але він боявся навіть на мить повірити, що буде жити і енергією свого морального обов'язку перед фронтовими побратимами, своєю любов'ю і пам'яттю оживить їхні характери й долі в художньому слові. Мабуть, Олесь Гончар не передбачав, що "Прапороносці" постануть перед світом у формі народного епосу, в лірико-романтичній тональності "Слова о полку Ігоревім" і наче прадавні слов'янські дружинники піднімуть свої знамена за землю Руську в новому визвольному поході їхні нащадки – Хома Хаєцький і Юрій Брянський, Роман і Денис Блаженки, Євген Черниш... "Хлопці йшли, як боги! Весь обрій всіявся тими сірими "богами". Одні піднімалися пологим схилом, інші вже зникали за пагорбом і наче входили в землю.

У "Прапороносцях" воювали наче вершили велику, важку роботу, не просто солдати, старшини, юні лейтенанти, замполіти, а нещодавно мирні люди, більшість з них зазнала принизливої фашистської окупації. Воювала конкретна, реальна людина певної цивільної професії і певної національності. Представник певного народу. За кожним із них бачимо народну долю. Історію, моральний і духовний досвід. Бо вони – ці прапороносці миру – не просто воювали, вони на війні жили: закохувалися й сварилися, жартували й страждали, мріяли і сумнівалися. Згадаймо, як виростає на війні Хома Хаєцький, як дорослішає, міцніє тілом і духом Євген Черниш, як страждають Шура Ясногорська і Маковейчик...

У мінометній роті гвардії старшого лейтенанта Брянського "бійці – переважно вінницькі, подільські, наддніпрянські колгоспники – слухняні й працьовиті".

"Прапороносці" – роман-реабілітація українського народу, твір, який відкривав перед іншими народами правду про внесок солдатів-українців у перемогу над фашизмом, возвеличував образ рядового українця не за якийсь героїчний подвиг, а за важку щоденну – в поті й крові – роботу, завдяки якій суттєвою мірою й наближалася перемога: твір, у якому Олесь Гончар зображує національний характер солдата-українця – скромного, працьовитого, чесного трудівника війни, що живе надією на повернення додому, до сім'ї, до своєї праці, готовий на самопожертву, який сумлінно виконує свій солдатський обов'язок і вірить у перемогу.

Війна закінчувалася, а доля народу продовжувалася. У болях і переживаннях, у спогадах про загиблих, у творах тих, хто пережив війну і освятив своє життя відповідальністю за пам'ять війни.